

Preeklampsia diagnostika ja riskihinnang

Kliinilise keemia ja laboratoorse hematoloogia osakond

Analüüsid:

Platsentaarne kasvufaktor seerumis	S-PIGF
FMS-sarnase türosiini kinaas-1 lahustuvad retseptorid seerumis	S-sFlt-1
FMS-sarnase türosiini kinaas-1 lahustuvate retseptorite ja platsentaarse kasvufaktori suhe seerumis	S-sFlt-1/S-PIGF

Platsentaarne kasvufaktor (PIGF) on platsenta poolt sünteesitav proangiogeensete omadustega valk. Normaalse raseduse puhul suureneb platsentaarse kasvufaktori hulk ema veres pidevalt esimese kahe trimestri vältel, seejärel hakkab vähenema.

FMS-sarnase türosiini kinaas-1 lahustuvate retseptorite (sFlt-1) näol on tegemist antiangiogeensete omadustega valguga. sFlt-1 tase on normaalse raseduse puhul stabiilne esimese kahe trimestri vältel, seejärel algab pidev taseme tõus kuni sünnituseni. sFlt-1 on võimeline siduma platsentaarset kasvufaktorit ja inhibeerima tema aktiivsust.

Erinevalt normaalsest rasedusest on preeklampsiale iseloomulik trofoblasti puudulikust invasioonist või kaasuvatest kroonilistest haigustest tingitud platsenta verevarustuse häire. Hüpoksia tingimustes kujuneb endoteliaalne düsfunktsioon ning angiogeensete faktorite tasakaalu muutus ema vereringes. sFlt-1 tase suureneb ning PIGF tase väheneb. Markerite taseme muutus on leitav juba enne preeklampsiale iseloomulike sümptomite kujunemist.

Uuritav materjal, selle võtmine, saatmine ja säilitamine

Katsuti	Geeli ja hüübimisaktivaatoriga katsuti (punane kollase rõngaga või kollane kork)
Säilivus	Seerum +4 °C kaks päeva, -20 °C kuus kuud

Analüüsi tegemise aeg: ööpäevaringselt

Analüüsimeetod: elektrokemoluminestsents-immuunmeetod (ECLIA)

Referentsväärtused

sFlt-1/PIGF tulemusi tõlgendatakse lähtuvalt raseduse kestusest.

	sFlt-1/PIGF
Preeklampsia esinemine ja selle kujunemine ühe nädala jooksul vähetõenäoline	≤ 38
Preeklampsia esinemine tõenäoline:	
• raseduse kestus 20+0 kuni 33+6 nädalat	≥ 85
• raseduse kestus 34+0 nädalat kuni sünnituseni	≥ 110

Preeklampsia kujunemise suur risk nelja nädala jooksul:	
<ul style="list-style-type: none"> • raseduse kestus 20+0 kuni 33+6 nädalat • raseduse kestus 34+0 nädalat kuni sünnituseni 	<p>39–84</p> <p>39–109</p>

Näidustus ja kliiniline tähendus

sFlt-1 ja PIGF suhte määramine seerumis on koos muude uurimismeetoditega diagnostiliseks testiks preeklampsia kahtluse korral. Preeklampsia välistuspiir ja tõenäolise esinemise piir on toodud alalõigus referentsväärtused.

sFlt-1/PIGF määramine võimaldab ka lühiajaliselt hinnata preeklampsia kujunemise tõenäosust: tulemus ≤ 38 näitab, et ühe nädala jooksul alates määramisest on preeklampsia kujunemine ebatõenäoline (negatiivne ennustusjõud 99,3%). Tulemus > 38 näitab, et nelja nädala jooksul alates määramisest võib preeklampsia kujunemine olla tõenäoline (positiivne ennustusjõud 36,7%).

PIGF määramist on võimalik kasutada ühe parameetrina koos keskmise arteriaalse vererõhu (MAP) mõõtmise ja emakaarterite doppleruuringuga (pulsatiilsuse indeks UTPI) varase algusega preeklampsia riski hindamisel raseduse 11.-13. nädalal sünnieelse I trimestri sõeluuringu koosseisus.

Katrin Reimand

Koostatud 10.01.2022